

Redacția, Administrația și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Nu se acceptă abonamente în avans
și nu se restituie.
Distribuirea de abonamente:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Anunțurile se primesc în Viena
la: H. H. Haasenstein & Vogler (Öst-
erreich), H. Schalk, Alex. Zernsdorf, M.
Kuhn, A. Oppelt, J. Dornsborg; în
Budapesta: A. V. Goldberger, Eck-
stein & Bernat; în Frankfurt: G. L.
Dassler; în Hamburg: A. Stomer.
Prețurile inserțiilor: o serie
completă pe o colină 6 or. și
30 or. timbru pentru o publi-
cație. Publicații mai dese după
tarifă și învoială.
Reclama pe pagina a III-a o
serie 10 or. v. a. cu 30 bari.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LVII.

Prețurile:
în aa-carați
la Sibiu: Ungaria
pe 30 luni
2 fl. 3 b.
pe 2 fl. pe an.
la Brașov:
pe 30 luni
2 fl. 10 b.
pe 2 fl. 3 b.
pe 2 fl. pe an.
la Sibiu:
pe 30 luni
2 fl. 10 b.
pe 2 fl. 3 b.
pe 2 fl. pe an.
la Brașov:
pe 30 luni
2 fl. 10 b.
pe 2 fl. 3 b.
pe 2 fl. pe an.

Nr. 10.

Brașov, Sâmbătă, 15 (27) Ianuarie

1894.

O voce germană.

Brașov, 14 Ianuarie v.

Articolul revistei germane din Berlin „Das zwanzigste Jahrhundert”, care vorbește despre „luptele naționale dintre Maghiari și Români” și pe care l-am reproducut în numeroși premergători ai foiei noastre, este foarte remarcabil, nu atât pentru că aparține cauză Românilor asupriți din Transilvania și Ungaria, cât mai mult pentru că atinge o cordă delicată a politicii esteriore germane.

Numita revistă, care a intrat acum în anul al patrulea al existenței sale, se deosebește de scrierile periodice politice germane de același soi prin aceea, că a adoptat ca punct principal al programului său „sprijinirea acelor nișințe, care sînt în unire federativă a teritoriului statelor Europei de mijloc”. Întru cât urmărește această direcție politică, revista „das zwanzigste Jahrhundert” — după cum declară într-un apel către cititorii — „își îndreptă atenția sa cu deosebire și asupra celor nișințe naționalităților în Ungaria și asupra situației politice a tuturor Românilor”.

Idealul numitei reviste, este așadar gruparea federativă a statelor Europei de mijloc, ideal, a căruia realizare ar corespunde foarte mult intereselor imperiului german, care în această uniune, se înțelege, ar avea un protector și protector.

Nisuințele germane de acest fel, dau însă astăzi de o mare dificultate, de o piedecă foarte serioasă, căci se lovesc de nisuințele maghiarismului violent, care, departe de a se mulțumi a fi un membru pașnic și folositor în concertul popoarelor Europei centrale, vrea să jöce rolul unei mari puteri, după ce, printr-o constelație foarte norocoasă pentru el, i-a succés a-și câștiga o poziție, care „îl face să

apară astăzi ca o putere mare egală îndreptătită pe lângă Germania”.

Maghiarii cu pottele lor nesătioase de supremație, cu intoleranța lor proverbială și cu aspirațiile lor de-a crea o Maghiarie mare prin contopirea naționalităților de pe teritoriul statului ungar, aduc o perturbare mare nu numai în raporturile dintre popoarele Austro-Ungariei, ci și în relațiile acestui imperiu cu România. Astfel poziția lor preponderantă de azi, după părerea revistei germane, în loc să fie spre folosul intereselor germane, le este chiar spre stricăciune.

Ceea ce însă îi preocupă pe cei dela revista „Zwanzigstes Jahrhundert” mai mult, este faptul, că însăși politica germană a creat maghiarismului poziția preponderantă de azi, că această politică, pe care o numesc „greșită” și „fatală”, a pregătit dualismul austro-ungar voind a rumpe puterea Austriei, der în realitate ea a „slăbit” numai în modul cel mai simțitor poziția de putere a poporului german în Europa”.

Scopul principal al articolului, despre care e vorba, este prin urmare de a deschide ochii politiciilor germani asupra adevăratei situații create prin favorizarea sistematică a maghiarismului și a pregătit ast-fel o întorsătură în opinia publică din Germania. „Este”, dice revista din cestiune, „datoria acelor, care au făcut greșela dela 1867, de a o îndrepta, și pentru ca să se potă această de lipsă în primul rând, ca cercurile guvernamentale din Berlin să se lapede de politica negermană de până acuma a favorisării Maghiarilor”.

Esaminând starea lucrurilor în statul ungar, revista XX Jahrhundert constată două lucruri: întâiu că Maghiarii nu se vor învoi nici-odată de bună voie la egală îndreptărire a celorlalte popoare ale țării, al doilea că aceste popoare singure în împrejurările de față nu sunt în

stare a face să se rezolve cestiunea lor, că prin urmare rezolvarea cestiunii trebuie să vină „din altă parte”.

Germania deși se reține de orice ingerință în afacerile interne ale Austro-Ungariei, totuși în realitate influența foarte multă asupra lor, și de aceea, după revista deșu amintită, Germania singură este chemată și este și capabilă de a pregăti cu succés soluțiunea cestiunii naționalităților în Ungaria.

Acest mersu de idei este foarte interesant și în orice casu posedă farmecul noutății. Până acuma din partea germană nu s'a mai vorbit astfel, nu s'a criticat nici-odată cu atăta asprime politica germană, care și-a ales ca țintă sprijinirea nișințelor maghiarismului. Și din cauza această espunerile revistei berlinese ne interesează și pe noi deosebit.

Despre întrebarea ce se se se-nțelepe în viitoru ca situațiunea să se schimbe, articolul revistei germane se ocupă așa numai ca în trecutul, la încheiere. Și totuși dela această atîrnă totul! Indică totuși o modalitate, care ar fi să introducă soluțiunea cestiunii naționalităților la noi și despre această modalitate ne rezervăm a vorbi într-un alt articol.

Situația în Serbia.

Am adus știri, că în cele din urmă în Serbia s'a constituit un nou ministeriu, așa dîșu neutru. Prin această criza din Serbia a ajuns în Milan și Natalia. 2) Dreptul de a pune în discuție legea de a numi elu pe ministrul de războiu și pe agenții diplomatici de pe lângă curțile străine. 3) A se vota lui Milan o rentă anuală de 250,000 franci.

Ce s'a făcut așadar? Prin numirea noului ministeriu s'a deschis lupta vehementă între radicalii serbi și între dinastie, luptă, care acum e declarată în toată forma. Contrastul acesta poțe fi, fără indoială, pricinuitorul unei sguduirii periculoase, în-în-că popularitatea mare de care se bucură radicalii, face aproape imposibilă funcționarea constituțională a instituțiilor țării.

Semnele inaugurării unui războiu pe mörte pe viață s'au arătat deja în prima ședință a Scupștinei în care s'a prezentat noul cabinet. Din incidentul acesta radicalii au provocat o scenă turbulentă cum nu s'a mai pomenit în Scupștină. Deputații, deja la prima pășire a noului cabinet, au primit pe acesta cu priviri fulgerătoare, care prevesteau furtuna. Citirea programului noului cabinet a fost ascultată cu liniște până la sfîrșit, deși fețele deputaților trădau absoluta neîncredere. Indată după cetirea programului s'a insinuat la cuvîntu președintele clubului radical, Popovici Rista. Președintele Scupștinei i-a dat cuvîntul, der ministrul-președinte Simici a observat, că mai are ceva de dîșu. Katic (președintele Scupștinei) i-a răspuns, că acesta o poțe face numai după-ce Popovici își va fi sfîrșit cuvîntul. Simici, infuriat, dîșe, că elu ca ministru are dreptu să vorbească, Katic i-a contrașis din nou, der Simici voind totuși să vorbească, toți deputații ca unul au sărit din locurile ce ocupau și amenințîndu cu pumnii au năvălit spre bancele ministrilor, strigîndu cătu i lua gura: „Trebuie să-i dăm afară”.

„Nu permitem a fi terorisați”. — „Trăescă poporul”. — „Trăescă constituția”. Simici temîndu-și pielea, a părăsit sala predîndu lui Katic ucuzul regescu prin care Scupștina e amînată până în Maiu. După cetirea ucuzului regescu Scupștina s'a închis între strigări de „Trăescă regele!”

Foia „Male Novine” publică condițiunile regului de-a pus noul guvern. 1) Retragerea legii despre divorț. 2) Dreptul de a pune în discuție legea de a numi elu pe ministrul de războiu și pe agenții diplomatici de pe lângă curțile străine. 3) A se vota lui Milan o rentă anuală de 250,000 franci.

Milan așadar n'a mersu de giaba în Serbia. Elu va primi o subvenție grasă, cu care-și va poțe face mendrele și-și va pută sătura pottele. Cum vine Milan, se cîră subvenții de sute de mii de franci, când tîra este pe marginea bancrutului financiar? Aceasta este durerea lui de țîră și de poporul sîrbesc?

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Escursiuni

pe munții țerei Bârsei și ai Făgărașului,

de Ioan Turcu.

(6) (Finea capitolului IV.)

Până când am eșit noi din stîna, tinerimea, și cu deosebire dorobanții români, care veniseră acolo cu lăutarii, se și prinseră la jocu, și jucau flăcîii cu băcițe, de se aușia de departe tropotul jocului și chiuiturile. Jucau veseli și voioși, scii — tocmai ca la „Sân-Petru”...

Când se plecăm îndărăt, etă că o fetiță tină venia și ea cătră jocu cu unu copil mic în brațe. Intrebarăm pe tîrășu, ce caută acelu copil pe aici? Ne răspunde: Este alu meu, s'a născut broscu-ulu aici. Fetica, ce-lu poartă în brațe, este slujnica mea; soția mea este femeia aceea mai în etate dintre băcițe. Astfelu trăim noi!

Și în adevăr tocmai așa trăescu Poenarii din comitatul Sibiiului; la tôte stînilor, câte le-am aflat aici în munți, nu erau bac, ci numai băcițe.

Pășunea din munții Tămașulu mic și Tămașulu mare, cea din Ilăresculu și cea din Văcarea mare, o folosiau ca arșă locuitorii din comuna Poiana-Mărului, de lângă Zărnesci, pascîndu-o cu boi, vaci, cai și oi; în genere luat, locuitorii acestei comune sunt unii dintre economii cei mai cu stare din comitatul Făgărașului.

Intorși la corturi, s'era am avut cină mare, după cum numai s'a putut în împrejurările de aici. Lăutarii, cîntînd din lăută și din gură, s'au produs cum numai au știut ei mai bine și mai cu efect. După cină, tinerimea și-a continuat jocul, ca și în celelalte seri.

În 12 Iulie, continuându-se marcarea, pe la amedzi am aședat stălpul din vîrfulu Ilărescului. Spre vestu de aci am făcutu movila din curmătura muntelui, ce

se afla în fața locului, unde aveam corturile. În această movilă ne-am pus și cărțile noastre de vizită, pe care le-am aședat într-o sticlă, însemnîndu pe ele și cauza venirii noastre aici.

Astfelu am ajuns cu marcarea frontierei, printre munții Ilăresculu, de pe partea noastră, și Comeșulu, de pe partea României, până sus la muntele Luțele, unde la obârșia Bârsei Groșetului se termină teritoriul cercului pretorial alu Branului, care ține din punctul dela „Om” de pe Buceciu până aici. Primu-pretorele Branului Belle și cu oșpeții din Zărnesci, indată după amedzi, s'au întors la Zărnesci, coborîndu pe Ciocane în Bârsa Groșetului la drumul de acolo.

Deorece de aici încolo se începea teritoriul cercului pretorial alu Făgărașului, Vineri în 13 Iulie după slobodirea lucrătorilor, membrii comisiunei am luat o peste obârșia Bârsei, prin mica pădurice (tușu) de șneapnei (Krumholtz) și prin câmpia de rose de Alpi de acolo, a căroru

flöre acum era cam trecută; astfelu am trecut la „Văcarea mare” și de aici în direcțiune nordu-ostică am coborît pe plaiulu de acolo călare până în comuna Mărgineni, în țera Oltului. De aici apoi pe trăsuri am venit cu toții la Făgărașu, afară de căpitanul român Spiroiu, carele însoțit de unu dorobanțu, s'a dus pe vr'o câteva zile la familia sa în Câmpulu-lungu. Elu a trecut dela Ilăresculu în direcțiune vestică și apoi peste muntele Oticul, pe poteca, ce duce de cătră Breaza din munții Făgărașului, a mersu la Câmpulu-lungu.

Sosindu într'aceea și căpitanul român Spiroiu la Făgărașu, am cercetat mai de aproape fortăreța militară de aici, ce odinoră era atăt de renumită și în care s'au petrecut atâtea și atâtea acte de mare însemnătate istorică, servind și ca locu de reședință principilor țerei.

După anele călugărilor Franciscan delă mănăstirea Sfului Ștefan din Făgărașu, fortăreța (arx) Făgărașului, ce pe

Literatură.

Au apărută: In editura librăriei H. Steinberg din București (Strada Șelari nr. 18) au apărut următoarele opuri, tipărite pe hârtia fină, tipar curat, format, estetic și de gust:

Proză, de Th. D. Speranția. Volumul I. Ediția I. Conține novele, basme și anecdote, cu totul 18 bucăți. Form. 8° de 301 pag. Prețului 2 lei; ediția de lux 4 lei.

Totul anecdote populare, de Th. D. Speranția. Volumul III. Ediția I. Conține vreo 94 de anecdote în poezie. Form. 8° de 301 pag. Prețului 2 lei; ediția de lux 4 lei.

Intim, poeme în prosă-novele. Conține: Intim (escursiune la țară), apoi vreo 17 poeme în prosă și 7 novele, de Traian Demetrescu. Form. 8° de 207 pag. Prețului 1 leu; ediția de lux 2 lei.

Membrii societății de lectură „Inocențiu M. Clainu” a tinerilor clerici din Blăși, cari numai în anul trecut publicaseră în românește voluminosul op „Epistole către un preot tineru” de A. Melcher, au scos acum de sub tipar un nou op luminos, care dovedește mult zel din partea tinerilor teologi din Blăși și al cărui titlu este următorul: „Pregătire la morțe, adică considerațiuni asupra macsimelor eterne folosite tuturor pentru meditare și preoților spre a predica, de Alfons Maria de Liguieri, doctor al bisericii”. Form. 8° de 432 pag. Tipar compres. Prețului 80 cr.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Ianuarie 1893.

Table with exchange rates for various currencies and goods in Vienna, including gold, silver, and bonds.

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Ianuarie 1893.

Table with market prices for various goods in Brașov, including banknotes, silver, and other commodities.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoria Maior.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este prevădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorlalte mai cerbicele la stomach și pantece, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunii cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemohoidelor și a celorlalte mai diferite bôle femeiești a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este prevădută cu marca de scriere și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin trăs (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcă. Prețului unei sticle-originaie plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuințarea dilnică, cu deosebire importantă pentru copii de orice etate și adulți, asigură căstă apă de gură conservarea sănătoșă și mai departe a dinților. Prețului sticlei prevădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacitul A. Moll, c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează dilnic prin ramburs postală.

La depozite se se cêră anumit preparatele prevădute cu isclitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekellus, Victor Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77-45.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscri-sei administrațiunii. In casul

publicării unui anunț mai mult de odată scădementu, care creșcă cât publicarea se face mai de multe ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilă din 1 Oct. 1893.

Large table with train schedules for various routes including Budapest-Predeal, Brașov, Sibiu, and other regional lines. Includes columns for train numbers, departure times, and destinations.

Nota: Numerii încadrați cu linii grôse însemnăză orele de noapte.